

Nejvýznamnější složky organického detritu jako potravy
perlorodky říční pro přežití a vývoj mladých jedinců

Souhrnná výzkumná zpráva za rok 2025

SS06010027 program TAČR Prostředí pro život 6

**VÝZKUMNÝ ÚSTAV
VODOHOSPODÁŘSKÝ
T.G. MASARYKA**

veřejná výzkumná instituce

**PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

Část 1: Odběry vody a detritu, základní fyzikálně-chemické a chemické parametry vody a detritu a růstové parametry juvenilních jedinců perlorodky říční

Hlavní řešitel: Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., Odbor aplikované ekologie

Mgr. Kamila Tichá, Ph.D., RNDr. Zuzana Hořícká, Ph.D., Mgr. Vojtěch Macháček, Ing. Miloš Möhwald

Vzorkování detritu

Vzorkování detritu proběhlo opět na jaře, v létě a na podzim, počet lokalit se ustálil na 12-ti. Bylo zahrnuto jak původních 8 lokalit, které byly vzorkovány od začátku projektu, tak i další 4 lokality, které se ukázaly jako perspektivní z rozšířeného vzorkování, provedeného v roce 2024. V roce 2025 proběhlo 20.- 22. 5. jarní, 19.- 21. 8. letní a 14.-16. 10. podzimní vzorkování na 12-ti lokalitách. Detrit jsme odebírali ručně ze dna toku plastovými stříkačkami v místech, kde se organický materiál přirozeně usazuje, jako jsou tišiny, tůňky nebo oblasti s výskytem makrofyt. Odebraný materiál byl následně přelitím přes síto o velikosti ok 1 mm zbaven větších nečistot a po usazení byla slita voda, aby výsledný vzorek detritu byl co nejhustší. Výsledný vzorek byl poté promíchán a rozdělen na podíly určené na jednotlivé analýzy, na krmení perlorodek i k uschování (v podobě zmražených vzorků detritu a jejich sušín).

2025		
Horní Vltava	Vltava nad Ovesnou (V20)	Řasnice – ústí (V11)
	Vltava pod Lipnem (V21)	
Blanice	Blanice Arnoštov (B3)	Zbytinský potok (B6)
	Tetřívčův potok (B20)	
Zlatý potok	Zlatý p. – Tisovka (ZP30)	
Otava	Otava – Malé Hydčice (OT1)	
Malše	Malše pod Hiltchen (MM8)	Malše pod Dolním Dvořištěm (MM35)
Ašsko	Náhon Rokytnice (R1)	Lužní p. nad Fürstbächlein (LP4)

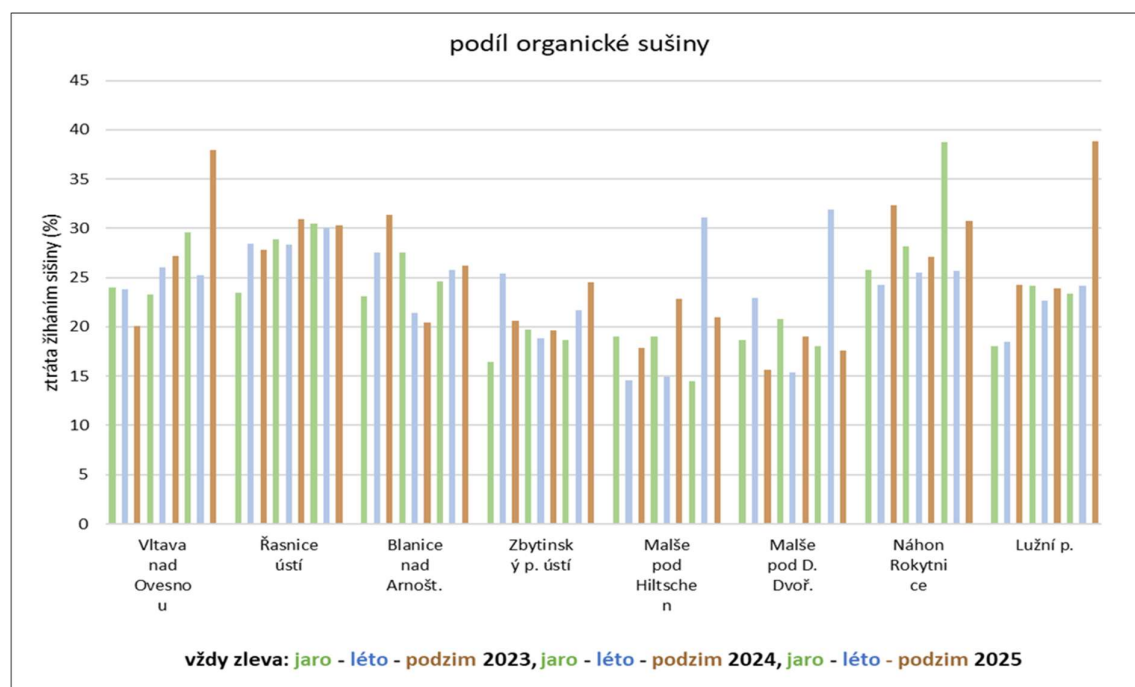
Tab. 1: Přehled lokalit, na kterých byl vzorkován detrit ve třech sezónách roku 2025.

Analýzy

Každý odebraný směsný vzorek detritu byl rozdělen na čtyři podíly, kdy jeden byl využit na analýzu vybraných základních parametrů v laboratořích VÚV TGM (ztráta žíháním sušiny, tj. podíl organických látek v detritu, obsah celkového fosforu, celkového vápníku a železa v sušině) a zbytek sušiny byl předán externí laboratoři na prvkovou analýzu (stanovení obsahu uhlíku a dusíku). Druhý podíl byl použit na biochemické analýzy v laboratoři PŘF UK (viz Část 2 průběžné zprávy), třetí podíl na růstové pokusy s juvenilními perlorodkami a poslední byl zamražen a stejně jako sušina z něj uschován pro případné pozdější využití.

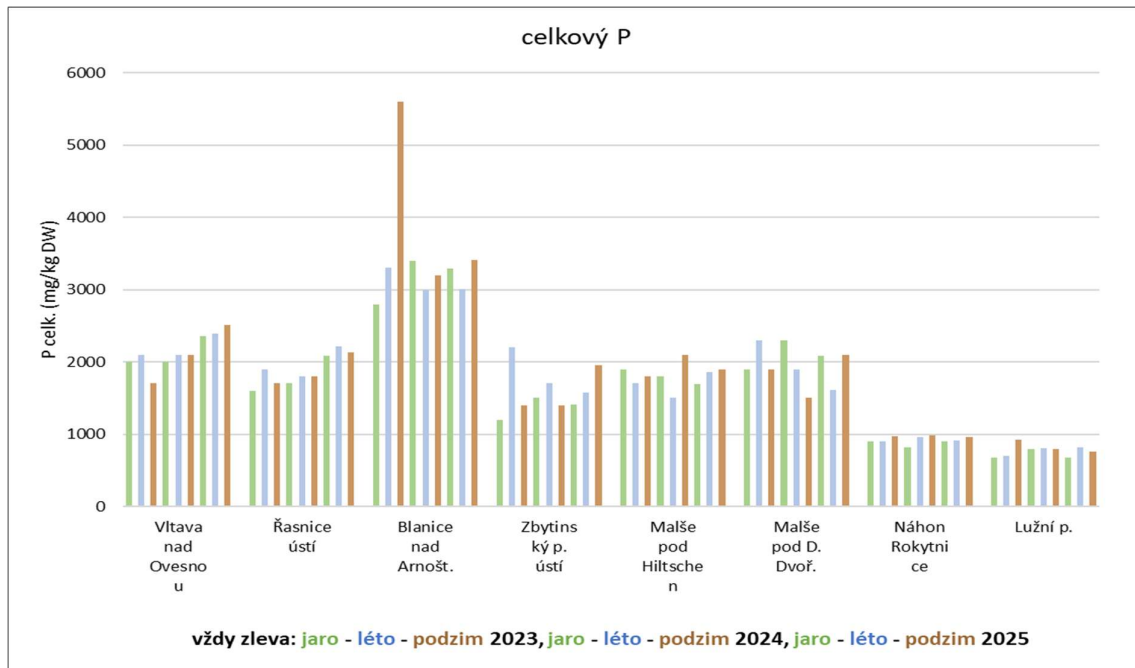
Na všech lokalitách byl vždy odebrán také vzorek vody, ve kterém byla na místě změřena teplota, vodivost a pH, viz příloha 1. Paralelně odebraný vzorek vody byl analyzován v laboratoři VÚV TGM (pH_{lab} , A_{254} , $\text{KNK}_{4,5}$, Cl^- , NH_4^+ , NO_3^- , NO_2^- , PO_4^{3-} , $P_{\text{celk.}}$, NL 105, Fe^{2+} , Ca^{2+}). Voda pro hromadné chovy perlorodek před a mezi pokusy byla odebírána ze Spálenického potoka, voda pro růstové pokusy byla odebírána přímo na odběrových místech detritu.

Výsledky

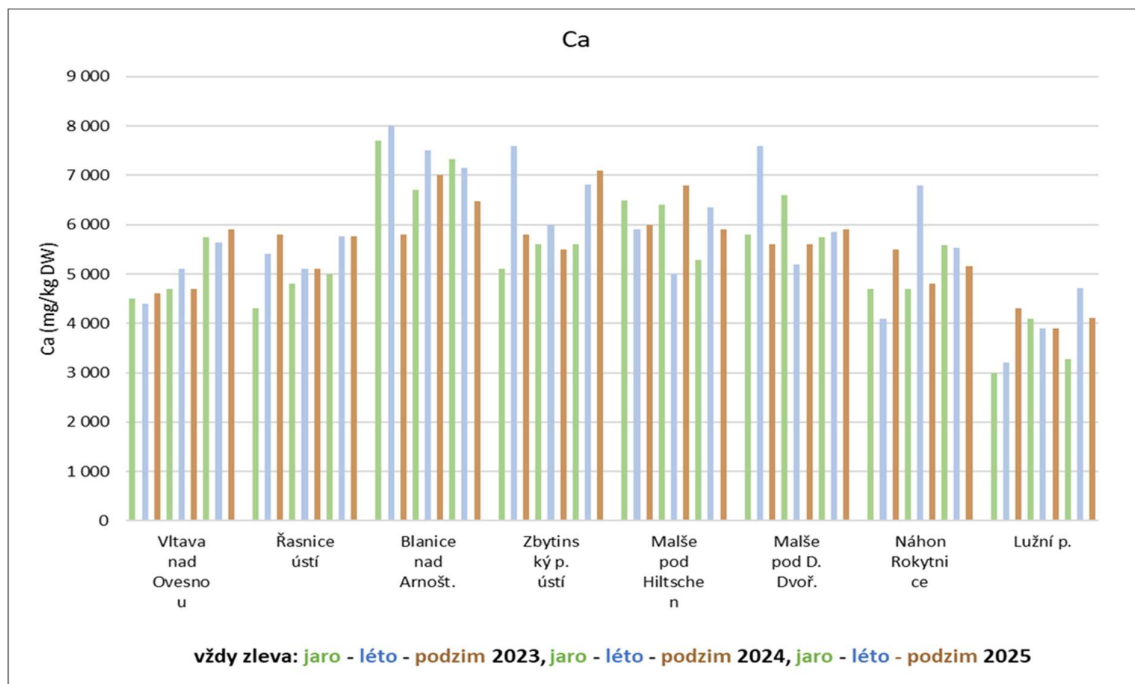
Obrázek 1: Obsah organických látek v sušině detritu ve všech sledovaných sezónách

Podíl organických látek (**Obrázek 1**) nevykazoval žádné roční cykly, a v jednotlivých sezónách se výrazným způsobem nelišil. Existovaly určité výkyvy, kdy byl zaznamenán na některých lokalitách vysoký podíl organických látek, ale nebyl pozorován žádný trend. Na jaře 2024 a 2025 byl podíl sušiny vyšší než na jaře 2023, zatímco v r. 2023 byl nejvyšší v létě nebo na podzim. Co se týká porovnání lokalit, celkově nejvyšší obsah sušiny byl v ústí Řasnice a náhonu Rokytnice, celkově nejnižší na obou profilech Malše a v ústí Zbytinského potoka.

Obrázek 2: Obsah celkového fosforu v detritu ve všech sledovaných sezónách

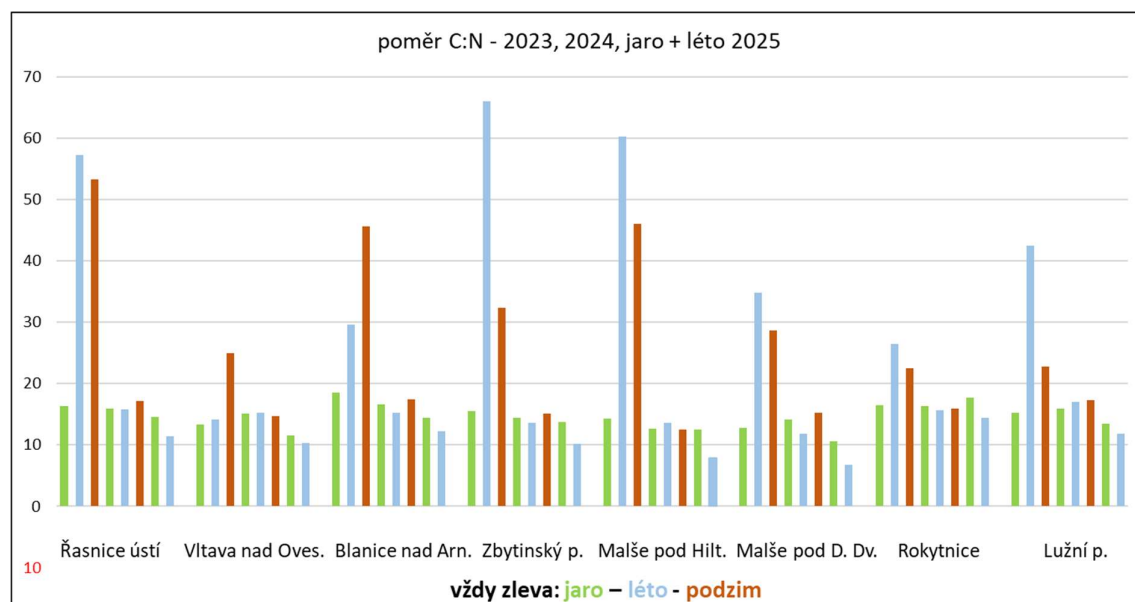
Z hlediska obsahu fosforu v sušině detritu (**Obrázek 2**) nebylo také možné v letech 2023 – 2025 pozorovat žádné sezónní cykly, často byla koncentrace nejvyšší na podzim. Extrémní hodnota z podzimu roku 2023 se již neopakovala. Celkově nejvyšší obsah fosforu byl za sledované období v Blanici nad Arnoštovem a celkově nejnižší v Lužním potoce a v náhonu Rokytnice, oboje na Ašsku.

Obrázek 3: Obsah vápníku v detritu ve všech sledovaných sezónách

Porovnání sezón v letech 2023–2025 naznačuje velmi nevyrovnané koncentrace vápníku (**Obrázek 3**), v létě často vyšší než na jaře. Při porovnání lokalit byl obsah vápníku celkově nejvyšší v Blanici nad

Arnoštovem, v ústí Zbytinského potoka a v obou profilech Malše, celkově nejnižší potom v Lučním potoce.

Obrázek 4: Poměr C:N ve všech sezónách v letech 2023, 2024 a na jaře a v létě 2025

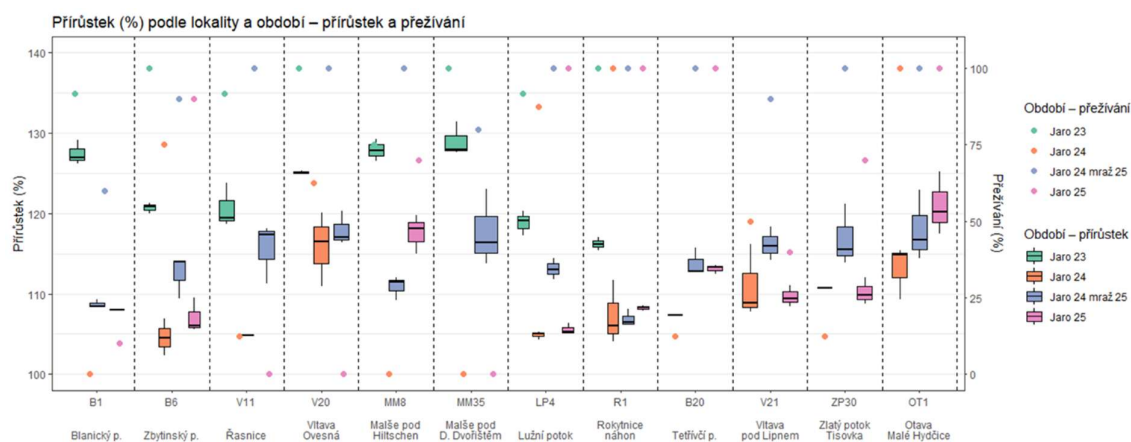
Z hlediska poměru C:N v detritu jsme v průběhu tří sezón získali poměrně rozporuplné výsledky (**Obrázek 4**). Zatímco v roce 2023 byl zachycen typický sezónní průběh, který je běžný pro sladkovodní tekoucí vody (Frost et al. 2005), v letech 2024 a 2025 byl průběh sezón netypický. Typický sezónní trend je popisován jako obvyklý nízký poměr C:N na jaře, kdy je v ekosystému dostatek dostupného dusíku, poté se v létě poměr C:N zvyšuje, jak organismy dostupný dusík spotřebovávají a na podzim s rozpadem rostlinné hmoty, nahromaděné v sezóně je dusík opět do ekosystémů uvolňován a poměr C:N se sníží. Tento průběh je na našich datech patrný v roce 2023, zatímco v roce 2024 byly na podzim zachyceny stejné nebo vyšší hodnoty C:N než v létě a v sezóně 2025 dokonce nižší poměr C:N v létě než na jaře. Výsledky pro podzimní sezónu 2025 ještě nebyly analyzovány. Pozorované hodnoty pravděpodobně souvisí s průběhem teplot a srážek v letech 2024 a 2025 a je pravděpodobné, že dostupnost dusíku může být jedním z faktorů, ovlivňujících obsah makronutrientů v potravě perlorodek a tedy i jejich přežívání, růst a vývoj.

Růstové pokusy

Růstové pokusy byly realizovány stejně jako v předchozích letech a metody jsou popsány z průběžných zprávách za roky 2023 a 2024.

V přechodných sezónách jsme při zpracování detritu na podíly pro jednotlivé analýzy a růstové pokusy vždy uchovali část detritu zamražením. V roce 2025 jsme tyto zamražené vzorky využili k opakování růstových pokusů z roku 2024. V roce 2024 totiž bylo v růstových pokusech nestandardně nízké přežívání juvenilů (viz průběžná zpráva z roku 2024) a i když jsme s tím v projektu původně nepočítali, chtěli jsme zjistit, jestli to byl více vliv deštivé sezóny, spojené s netypickým průběhem teplot vzduchu i vody, nebo neperspektivních jedinců. Díky tomu, že jsme od chovatele získali na jaře oproti smlouvě o desítky více juvenilů, bylo možné v letošním roce zopakovat na uchovaném zamraženém detritu z roku 2024 paralelně ještě jednu sadu růstových pokusů. Ve stejné době tedy běžely dvě sady pokusů,

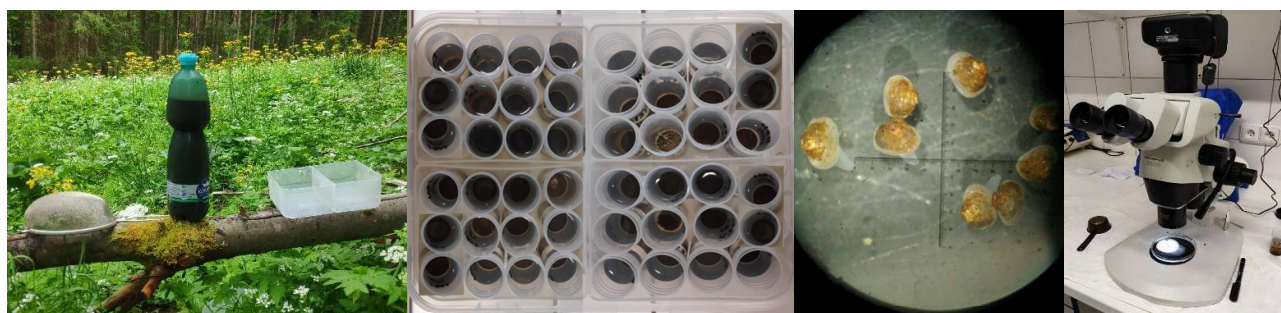
sada pokusů na mraženém detritu 2024 a sada pokusů na čerstvém detritu 2025. Zvolili jsme takový postup, že růstové pokusy vždy odpovídaly sezoně, tedy k sadě jarního detritu z roku 2025 jsme přiřadili další sadu na jarním rozmraženém detritu z roku 2024, v létě a na podzim analogicky. Bohužel průběh počasí je velmi nepredikovatelný faktor, ovlivňující projekt po celou dobu jeho trvání, což však v biologických systémech není nic neobvyklého. V roce 2025 tak máme výsledky fyzikálně-chemických analýz detritu i růstových pokusů opět jiné, než jsme předpokládali. Vyhodnocení všech získaných dat ve dvojnásobném objemu bude podrobně popsáno v závěrečné zprávě projektu v roce 2026, nyní jsme se zaměřili na porovnání jednotlivých sezón, protože výsledky z letních a podzimních pokusů dosud nebyly všechny vyhodnoceny.

Obrázek 5: Přirůstky a přežívání juvenilů v jarních sezónách v roce 2023, 2024, opakování na zmraženém detritu z roku 2024, a v roce 2025.

Výsledky růstových pokusů v jarní sezóně nevykazují žádný trend ani podobnost (**Obrázek 5**). Z grafu je patrné, že na jaře 2023 byly v detritu ze všech osmi odebraných lokalit v porovnání s dalšími roky velmi vysoké přirůstky (čtyři lokality na grafu zprava byly přidány v další sezóně) a podobně kvalitní detrit jsme již při žádném z odběrů nezískali. Zatím tedy lze zobecnit jen to, že na přirůstání juvenilních jedinců perlorodky má mnohem větší sezóna než lokalita.

Když porovnáme přežívání juvenilů, dojdeme k odlišným výsledkům. Mezi testovanými lokalitami byly jak ty, kde bylo přežívání v jednotlivých letech kolísavé, tak i ty, kde i přes malé přirůstky bylo přežívání stále vysoké. Lze tedy vyslovit předběžný opatrný závěr, že na přežívání má vliv jak sezóna, tak i lokalita. Po zpracování dat z letní a podzimní sezóny 2025 budeme tento předpoklad statisticky testovat a výsledek budeme prezentovat v závěrečné zprávě.

Část 2: Analýza vybraných látek a aktivit enzymů souvisejících s metabolismem dusíku, fosforu a uhlíku v detritu

Další řešitel: Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Katedra biochemie

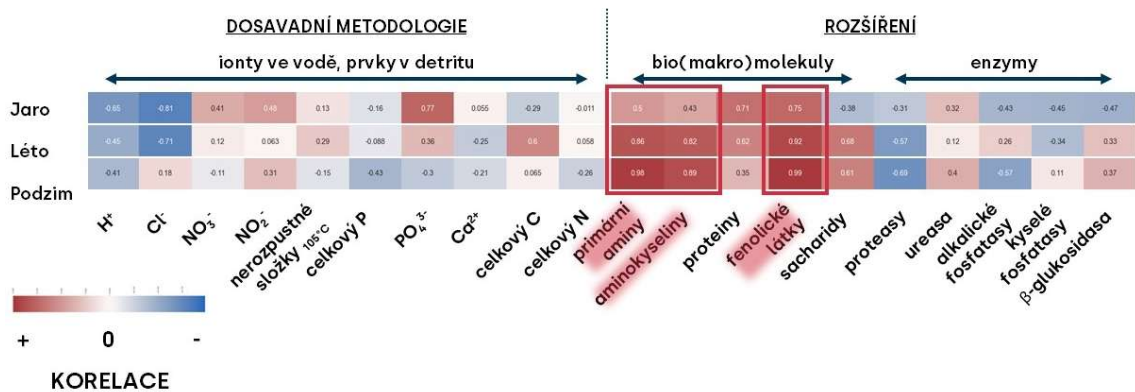
RNDr. Tomáš Ječmen, Ph.D., RNDr. Kateřina Bělonožníková, Ph.D., prof. RNDr. Helena Ryšlavá, CSc., doc. RNDr. Tomáš Křížek, Ph.D.

V průběhu roku 2025 byly analyzovány všechny klíčové parametry detritu z roku 2024 (tzn. obsah aminů, aminokyselin, proteinů, sacharidů a aktivit vybraných enzymů metabolismu dusíku, fosforu a uhlíku) a plynule navázalo laboratorní biochemické zpracování vzorků detritu odebraného v roce 2025. To bude pro sadu vzorků odebraných na podzim 2025 dokončeno do února 2026. Současně byla kompletní data z let 2023 a 2024 statisticky vyhodnocena a jednotlivé parametry detritu byly uvedeny do souvislosti s přirůstáním juvenilních jedinců i vzájemně mezi sebou.

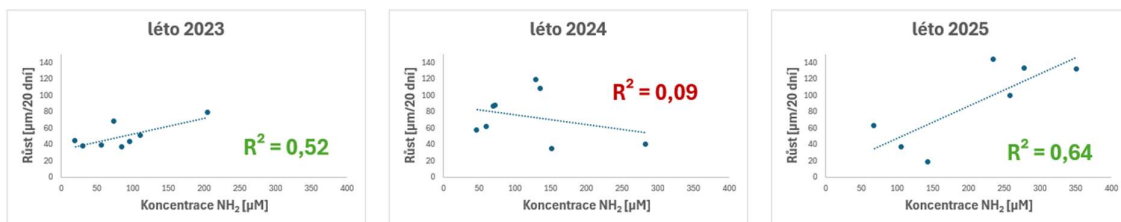
Pomocí korelační analýzy se podařilo vytipovat 3 parametry výrazněji korelující s přirůstáním perlorodek v roce 2023 – koncentrace primárních aminů, aminokyselin a fenolických látek – zatímco enzymové aktivity s přírůstkem spíše nekorelovaly (**Obrázek 6**). Celkově nízké přírůstky a s tím související malé rozdíly mezi jednotlivými skupinami neumožnily tyto trendy potvrdit se vzorky z roku 2024 (**Obrázek 7**). Předběžně jsou výsledky z roku 2025, ve kterém byly přírůstky opět vyšší, v souladu s hlavními závěry z roku 2023 (**Obrázek 7**), avšak pro celkové zhodnocení je nezbytné ještě některé z parametrů stanovit během února 2026.

Jedním z výstupů projektu je odborný článek, který byl plánován připravit z výsledků projektu za první dva roky (2023-2024). Z důvodu nízkých přírůstků v roce 2024 nebylo k dispozici dostatečné množství spolehlivých dat pro finalizaci vědecké publikace již během roku 2025. Publikace bude proto finalizována na začátku roku 2026 a budou použity výsledky z let 2023 a 2025.

Dusík je důležitým nutričním nezbytným pro růst a prosperitu heterotrofních organismů včetně perlorodek. Získané výsledky ukazují, že námi zvolené analýzy zaměřující se na kvantifikaci dusíkatých látek obsahujících primární aminy a kvantifikaci jednotlivých aminokyselin (nezbytných pro výstavbu tkání), představují lepší charakteristiku než doposud používané stanovení celkového dusíku (robustní a běžně dostupná metoda, která však nerozlišuje mezi biologicky dostupnými a strukturálně vázanými formami dusíku). První z přístupů – stanovení primárních aminů – je robustní, citlivou, rychlou a cenově dostupnou fluorescenční technikou, a považujeme ji jako smysluplnou pro rutinní charakterizaci detritu za účelem sledování jeho nutriční hodnoty. Pomocí druhého z přístupů – kvantifikace jednotlivých aminokyselin – jsme potvrdili, že stanovené primární aminy jsou z větší části právě volné aminokyseliny, a metoda tak poskytuje podobnou informaci jako stanovení primárních aminů. Jelikož se jedná o metodu náročnější analyticky, na čas i na zdroje, a zároveň tímto přístupem nebyly zjištěny výraznější rozdíly v aminokyselinových profilech mezi jednotlivými vzorky detritu, je použití tohoto přístupu vhodné spíše ve specifických případech. Obsah celkových fenolických látek v detritu se ve vybraných obdobích (2023-2025) jevil jako další analyticky snadno získatelný parametr hodný sledování. Na rozdíl od přínosu aminů pro růst perlorodek, jehož vysvětlení je poměrně přímočaré, mohou látky z početné skupiny fenolů s různými účinky (např. antioxidantními či antimikrobiálními) ovlivňovat růst a vývoj perlorodek více komplexními mechanismy, a interpretace výsledků proto může být složitější.

Obrázek 6: Korelační analýza vybraných parametrů s přirůstáním juvenilních perlorodek ze tří odběrových období roku 2023. Červeně označené parametry vykazovaly dobrou pozitivní korelaci s přirůstáním juvenilů.

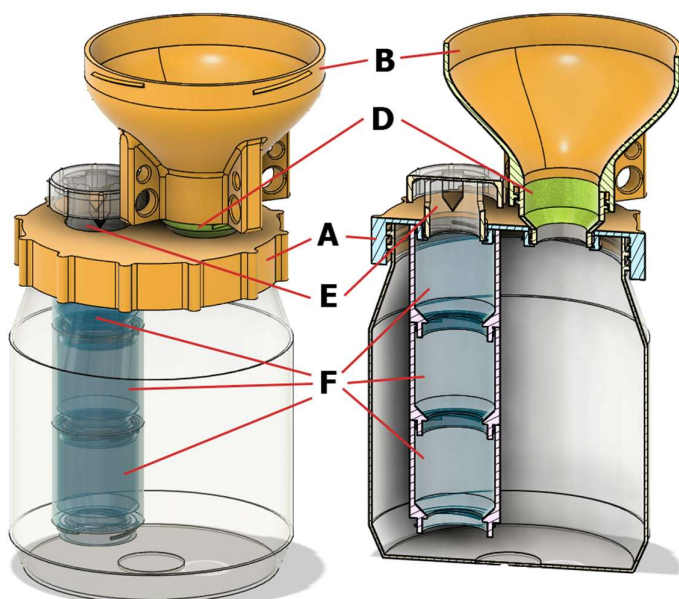
Obrázek 7: Přirůstky juvenilních perlorodek v závislosti na koncentraci primárních aminů v detritu porovnávající výsledky bioindikačních experimentů v letním období v letech 2023-2025. Zkratky: R^2 , koeficient determinace (síla korelace: zanedbatelná <0,1, slabá <0,3, střední <0,5, silná <0,7, velmi silná <0,9, extrémně silná >0,9).

Část 3: Výstupy

Pasivní odběrové zařízení detritu

Byl dokončen vývoj a připravena finální verze zařízení pro pasivní odběr detritu (**Obrázek 8**), jehož účelem je kontinuální sběr a koncentrování plaveniny v množství dostatečném jak pro její podrobnou chemickou charakterizaci, tak pro pravidelné krmení perlorodek v odchovných. Zejména byla (A) přepracována konstrukce tak, aby se zvýšil průtok vody a zachycovalo se tak více detritu za jednotku času, a (B) pro kotvení odběráku v toku byla vytvořena speciální nerezová klec. Testování v reálných podmínkách ukázalo zlepšení funkčnosti oproti dřívějšímu konceptu, zejména (A) snadnější instalaci do vodního toku, (B) vyšší reprodukovatelnost při opakovaných odběrech daná kotvením do klece zůstávající v toku uchycená na stejném místě, (C) větší záchyt plaveniny, (D) možnost snadné úpravy vnitřního odporu odběráku při použití v rychle nebo pomalu tekoucích tocích. Detaily konstrukce a další informace o odběrovém zařízení jsou uvedeny v příloze v pdf ve výstupu funkčního vzorku (**Gfunk - SS06010027-V4**). Oproti metodám založeným na aktivním, jednorázovém odběru je průběžná kumulace detritu pomocí tohoto zařízení méně citlivá na krátkodobé výkyvy v kvalitě a struktuře

detritu i v koncentracích látek navázaných na suspendované částice, k nimž může docházet například po intenzivních srážkách.

Obrázek 8: Model sedimentační nádoby s víkem složeným z vybraných komponent (vlevo) a jeho řez (vpravo).

Populárně naučný článek

Popularizační článek (**SS06010027-V5**, O) na téma „Klíčové složky potravy perlorodky říční“ byl vydán v 1. čísle roku 2025 v časopisu Šumava, vydávaného Národním Parkem Šumava, náhled pdf je v příloze.

Workshop s exkurzí

Dne 20. 11. 2025 se v rámci projektu jako jeden z výstupů uskutečnil na Hydrobiologické stanici NP Šumava v Dobré na Šumavě plánovaný workshop (**SS06010027-V6**, O). Vzhledem k omezeným časovým možnostem pozvaných účastníků byl přeložen z května 2025. Dopolední část byla věnována představení cílů a prvních výstupů projektu. Odpoledne byl přímo v toku představen pokročilý typ tzv. pasivních odběráků detritu včetně praktické ukázky jejich instalace a funkce.

Prezentace z workshopu, videa ukázek fungování pasivního odběráku detritu přímo v toku a fotografie z průběhu workshopu i exkurze jsou na webových stránkách projektu:

<https://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/projekty/detrit/default.asp>

Ostatní výstupy

Slíbenými výstupy v roce 2024 byla v březnu Souhrnná výzkumná zpráva (**SS06010027-V8**, Vsouhrn) za druhý rok řešení projektu byla zaslána odbornému garantovi na MŽP ve slíbeném termínu, na žádost Agentury ochrany přírody a krajiny ČR jsme zaslali zprávu také koordinátorce Záchraného programu perlorodky říční.

Bakalářské práce (**SS06010027-V7**, O) – V září 2025 byly na PŘF UK obhájené dvě bakalářské práce s tematikou projektu. K nahlédnutí jsou v přílohách průběžné zprávy.

Práce na metodice (**SS06010027-V1**, NmetS) – na společných projektových schůzkách týmu byla představena a zkonzultována osnova a podoba Metodiky odběru detritu pro chovy perlorodek. Jednotlivé části byly potom rozpracovány do konceptu, který mají k dispozici členové týmu. Vzhledem k tomu, že workshop jsme připravovali v náhradním termínu a jeho příprava a realizace měla v závěru roku prioritu a růstové pokusy v roce 2025 probíhaly ve dvojnásobném objemu, byla druhá polovina roku v daném personálním složení velmi časově náročná. Požádali jsme proto aplikačního garanta o prodloužení termínu odevzdání metodiky na březen 2026, spolu s ukončením projektu.

Práce na odborném článku (**SS06010027-V3**, Jimp) – V plánu bylo zamýšleno sestavit z výsledků projektu za první dva roky (2023-2024) odbornou publikaci. Vzhledem k nízkým přírůstkům juvenilních perlorodek v roce 2024 není k dispozici dostatečné množství spolehlivých dat pro finalizaci vědecké publikace již během roku 2025. Aktuální pracovní verze textu již obsahuje zpracovaný úvod, metodickou část a související citace. Dále jsou zpracována všechna data z let 2023-4 a změřená data z roku 2025, která budou součástí publikace. Data z roku 2023 jsou také statisticky vyhodnocena, nicméně pro získání souhrnných výsledků bude vyhodnocení zopakováno po doplnění o dosud chybějící data z roku 2025. Publikace bude finalizována na začátku roku 2026, kdy budou kompletní výsledky z let 2023 a 2025 okomentovány a diskutovány.

Souhrn prací za rok 2025

Ve sledovaném období hlavní řešitel (Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., odbor aplikované ekologie) provedl odběr detritu a vzorkování vody na celkem 12-ti lokalitách ve třech obdobích v roce. Šlo o základních 8 lokalit perlorodky říční, které byly vzorkovány po celou dobu projektu, a o některé lokality, přidané v roce 2024, které vykazovaly dobré přežívání juvenilních jedinců perlorodky říční. Na místě vždy byly provedeny základní fyzikálně-chemické analýzy vody (měření teploty, vodivosti a pH), dále pak odebrány vzorky vody i detritu pro analýzy obsahu vybraných prvků a iontů, v případě detritu též organické sušiny a elementární analýzu CNS v externí laboratoři. Byly naplánovány a realizovány tři cykly růstových pokusů ex-situ na juvenilech po prvním roce života (1+), a paralelní 3 cykly růstových pokusů na detritu z roku 2024, uchovaném zamražením. Tyto experimenty probíhaly nad plán projektu a měly potvrdit nebo vyvrátit špatné přežívání juvenilů v roce 2024 prakticky ve všech sledovaných obdobích roku. V závěru roku 2025 proběhlo vyhodnocení části experimentů.

Tým dalšího řešitele (Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Katedra biochemie) v aktuální etapě projektu dokončil vývoj a testování pasivního odběrového zařízení. Během roku 2025 byly rovněž doměřeny všechny zvolené klíčové parametry detritu 2024 a plynule navázala biochemická analýza detritu odebraného v roce 2025. Průběžné výsledky získané během projektu byly prezentovány formou odborné přednášky a plakátového sdělení na mezinárodní konferenci „TOXCON - 30th Interdisciplinary Toxicology Conference“ (24.-26. 9. 2025) konané ve Staré Lesné na Slovensku. V září 2025 byly také

obhájené dvě bakalářské práce s tematikou projektu na PŘF UK. Tým se dále věnoval zejména statistickému zpracování dat a přípravě vědecké publikace.

Společně se oba řešitelé věnovali přípravě výstupů projektu. Plánovaný workshop s exkurzí proběhl v náhradním termínu; vzhledem k omezeným časovým možnostem pozvaných účastníků byl odložen z května na listopad 2025. Byl publikován populární článek (Jost), dokončen funkční vzorek detritu (Gfunk) a Výzkumná zpráva za 2. rok projektu (Vsouhrn) a probíhaly práce na recenzovaném odborném článku (Jimp) a Metodice (NmetS).

V daném období neproběhly změny složení týmu ani výše úvazků členů řešitelského kolektivu. Oba řešitelské týmy se účastnily několika koordinačních schůzek, na kterých byly prezentovány a konzultovány získané výsledky a další postup obou řešitelů. 11 .6. 2025 proběhl kontrolní den projektu s odborným garantem a pozvaným hostem z AOPK ČR (Koordinátorka záchranného programu perlorodky říční). Druhý kontrolní den proběhl v rámci workshopu s exkurzí dne 20. 11. 2025.

Projekt je navázán na Záchranný program perlorodky říční v České republice, čímž naplňuje v Podprogramu 1 hlavní prioritní výzkumný cíl 3.3. – rozvoj moderních metod a postupů, sledování a vyhodnocování stavu ekosystémů a dále rostlinných a živočišných druhů (a jejich stanovišť). Projekt souvisí i se dvěma vedlejšími prioritními výzkumnými cíli: 3.1. – zachování a obnova struktury a přirozených funkcí vodních, mokřadních a terestrických ekosystémů a rostlinných a živočišných druhů těchto stanovišť, a 3.2. – ochrana biodiverzity na úrovni společenstev, druhů i genetické variability jedinců včetně předcházení šíření a eradikace invazních druhů z unijního seznamu. Spolupráce obou řešitelů vede k identifikaci složek detritu s největším významem pro růst a vitalitu mladých jedinců, což je zásadní pro úspěšnost odchovů, výběr lokalit pro dosazování odchovaných perlorodek za účelem posilování stávajících populací, případně reintrodukcí.

Reference:

Frost, P.C., Cross, W.F., Benstead, J.P., 2005: Ecological stoichiometry in freshwater benthic ecosystems: an introduction, *Freshwater Biology* 50, 1781–1785.